

I. INFORMACJE OGÓLNE

Nazwa stowarzyszenia: ZRZESZENIE KASZUBSKO-POMORSKIE
Adres: 80-837 GDAŃSK, UL. STRAGANIARSKA 20-23
Numer KRS: 0000228279
Numer REGON: 000808819
Data wpisu w Krajowym Rejestrze Sądowym: 23.02.2005 r.

Cele statutowe Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego (ZKP)

- 1/ rozbudzanie szerokiej inicjatywy dla wszechstronnego rozwoju, kulturowego, społecznego i gospodarczego Kaszub, Kociewia, Borów i całego Pomorza,
- 2/ kształtowanie demokratycznych stosunków w życiu regionu,
- 3/ rozwijanie kaszubsko-pomorskiej myśli społecznej i politycznej,
- 4/ kultywowanie i rozwijanie specyfiki kulturowej Kaszub, Kociewia, Borów i całego Pomorza,
- 5/ szerzenie w społeczeństwie (szczególnie wśród młodzieży) znajomości tradycji kaszubsko-pomorskich,
- 6/ dbałość o zachowanie walorów środowiska naturalnego.

Do osiągnięcia powyższych celów ZKP dąży poprzez:

- 1/ pielęgnowanie oraz rozwijanie języka kaszubskiego i dialektów pomorskich,
- 2/ wskazywanie potrzeb z zakresu gospodarki, oświaty i kultury oraz życia społecznego, opracowywanie wniosków i opinii,
- 3/ prowadzenie działalności związanej z tworzeniem, popularyzacją wartości regionalnych,
- 4/ inicjowanie i prowadzenie różnorodnej działalności gospodarczej i pozagospodarczej,
- 5/ inicjowanie i organizowanie konferencji, seminariów, szkoleń i obozów,
- 6/ prowadzenie działalności klubowej,
- 7/ udzielanie członkom porad i pomocy,
- 8/ współdziałanie z innymi organizacjami i instytucjami w kraju i poza krajem,
- 9/ rozwijanie kontaktów z emigracją kaszubsko-pomorską,
- 10/ prowadzenie instytucji oświatowo-wychowawczych i kulturalnych oraz instytucji działających w zakresie ochrony środowiska, turystyki i krajoznawstwa.

Władze naczelne ZKP. Władzami naczelnymi Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego (ZKP) są: Zjazd Delegatów, Rada Naczelna (RN, władza uchwałodawcza); Zarząd Główny (ZG, organ zarządzający); Główna Komisja Rewizyjna (GKR, organ kontroli) i Sąd Koleżeński. Wszystkie funkcje w organach zarządzających ZKP pełnione są społecznie.

Posiedzenia władz statutowych ZKP. W okresie sprawozdawczym odbyło się 9 posiedzeń Zarządu Głównego. Rada Naczelna odbyła 4 posiedzenia. Najważniejsze tematy posiedzeń RN to: 60-lecie Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego, Zjazd Delegatów, przygotowanie do Zjazdu Kaszubów oraz zatwierdzenie sprawozdawczości Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego, tematyka poświęcona roli szkół na Pomorzu.

W ramach Rady Naczelnej powołane zostały zespoły problemowe (nie wszystkie jednak ukonstytuowały się): zespół ds. edukacji (przewodniczący Zbigniew Byczkowski), zespół ds. samorządu, zespół ds. kultury, zespół ds. mediów, zespół ds. rozwoju gospodarczego, zespół ds. współpracy z kościołem, zespół ds. sportu.

Dane dotyczące członków Zarządu Głównego ZKP:

Lp.	IMIĘ I NAZWISKO	FUNKCJA
1.	Łukasz Grzędzicki	Prezes
2.	Tomasz Fopke	Wiceprezes
3.	Michał Kargul	Wiceprezes
4.	Danuta Pioch	Wiceprezes
5.	Edmund Zmuda Trzebiatowski	Wiceprezes
6.	Danuta Tocke	Sekretarz
7.	Henryk Rhode	Skarbnik
8.	Wioleta Dejk	Członek Zarządu Głównego
9.	Kazimierz Formela	Członek Zarządu Głównego
10.	Gabriela Jóskowska	Członek Zarządu Głównego
11.	Jerzy Kreft	Członek Zarządu Głównego
12.	Zygmunt Orzeł	Członek Zarządu Głównego
13.	Łukasz Richert	Członek Zarządu Głównego
14.	Michał Szczupaczyński	Członek Zarządu Głównego
15.	Paweł Wajlonis	Członek Zarządu Głównego
16.	Edmund Wittbrodt	Członek Zarządu Głównego

Dane dotyczące członków Głównej Komisji Rewizyjnej:

Lp.	IMIĘ I NAZWISKO	FUNKCJA
1.	Bernard Hinz	Przewodniczący
2.	Bogusław Breza	Członek
3.	Jacek Ciskowski	Członek
4.	Anna Derra	Członek
5.	Ewa Glombiewska	Członek
6.	Arkadiusz Goliński	Członek
7.	Zenon Hewelt	Członek
8.	Tomasz Krause	Członek
9.	Włodzimierz Łangowski	Członek

Oddziały i członkowie ZKP. Stowarzyszenie działa od 1956 roku. Zasięgiem działalności obejmuje przede wszystkim województwo pomorskie, ale też zachodniopomorskie, kujawsko-pomorskie, warmińsko-mazurskie i mazowieckie. W 2016 roku w ramach ZKP funkcjonowało 69 oddziałów terenowych. W 2016 roku liczba członków ZKP wynosiła 6012, przyjęto 294 osób, a z listy członków skreślono 287 osoby. 25 oddziałów ZKP posiada osobowość prawną, a 43 oddziałów ZKP posiada sztandar.

Sztandar. Opiekunem sztandaru ZKP w 2016 roku był Pan Brunon Cirocki, który nie pobierał z tego tytułu żadnej gratyfikacji ani zwrotu kosztów dojazdu.

Pracownicy Biura ZKP. W okresie sprawozdawczym w Biurze Zarządu Głównego pracowały następujące osoby:

Lukasz Richert – dyrektor Biura,

Anna Dunst – dyrektor wydawnictwa ZKP,

Lucyna Radziwińska – specjalista ds. edukacji,

Waldemar Gwizdała (do maja 2016r.) – specjalista ds. administracyjno-internetowych,

Krystyna Kuziemska – utrzymanie czystości w Domu Kaszubskim,

Monika Górecka, Halina Malijewska (do lipca 2016r.), Paweł Wiczyński – specjalista ds. projektów

Karolina Kwiatkowska (do kwietnia 2016r.), Dorota Celmer - asystent Zarządu Głównego ZKP

Dariusz Majkowski – redaktor naczelny miesięcznika „Pomerania”

Bogumiła Cirocka – zastępca redaktora naczelnego miesięcznika „Pomerania”

II. DZIAŁANIA W ZWIĄZKU Z OBCHODAMI ROKU 2016 - ROKU GERARDA LABUDY

Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie postanowiło uczcić Gerarda Labudę, ustanawiając go patronem roku 2016. W obchody włączyły się aktywnie oddziały ZKP samorządy oraz instytucje kultury, szczególnie w miejscach, gdzie działał lub był patronem.

Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej w Wejherowie wraz ze Zrzeszeniem Kaszubsko-Pomorskim przygotowały wystawę biograficzną poświęconą prof. Gerardowi Labudzie. Ideą autorów było dotarcie do jak największej liczby odbiorców, w związku z czym wystawa ma formę roll-upów, dogodną technicznie, jednocześnie pozwalającą na przekazanie wartości merytorycznych. Dzięki temu wystawa w 2016 roku mogła odwiedzić wiele miejscowości na obszarze Kaszub.

Zrzeszenie wraz z Muzeum uruchomiły także stronę internetową www.gerardlabuda.pl, na której prezentowana jest biografia oraz dorobek Profesora. Strona ta ma również udokumentować cykl wydarzeń organizowanych w ramach Roku Gerarda Labudy.

W ramach Roku Gerarda Labudy m.in.:

- 12 stycznia w muzeum w Wejherowie odbyła się konferencja naukowa zatytułowana: „Profesor Gerard Labuda – dokonania, idee, inspiracje”.
- 3 czerwca w Wejherowie w Liceum Ogólnokształcącym im. Króla Jana III Sobieskiego odbył się konkurs dla dzieci - recytatorski i poezji śpiewanej.
- 18 września w Kartuzach odbyły się uroczystości rocznicowe 100-lecia urodzin prof. Gerarda Labudy, odsłonięcie obelisku upamiętniającego 100-lecie urodzin prof. Gerarda Labudy, które odbyło się w Nowej Hucie, miejscu urodzin Profesora.
- 28 września w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 w Wejherowie odbył się po raz pierwszy powiatowy konkurs pt. „Gerard Labuda - życie i twórczość naukowa”.
- 2 października w Luzinie odbyło się odsłonięcie pomnika prof. Gerarda Labudy.

W miesięczniku „Pomerania” w ciągu roku pojawiały się artykuły informujące o wydarzeniach związanych z rokiem Labudy (m.in. inauguracja Roku Labudy w Wejherowie, odsłonięcie tablicy w Nowej Hucie, wręczenie stypendiów im. Prof. Labudy), szersze artykuły o życiu i dokonaniach prof. Gerarda Labudy, jak np. *Motył w jantarze Marii Krośnickiej czy Dom w historii Profesora Edmunda Szczesiaka*, który ukazał się w specjalnym wydaniu „Pomeranii” z okazji Zjazdu Kaszubów.

Handwritten signatures in blue ink, including the name 'D. Proch' and other illegible signatures.

III. DZIAŁANIA POLEGAJĄCE NA ROZWOJU JĘZYKA I KULTURY KASZUBSKIEJ

Działalność Rady Języka Kaszubskiego. W 2016 r. Rada spotkała się na pięciu posiedzeniach (w tym na jednym dwudniowym) w Wieżycy oraz w Gdańsku. Członkowie Rady zajmowali się zagadnieniami systemowymi dotyczącymi gramatyki języka kaszubskiego. Dyskutowano również nad zagadnieniami związanymi z szeroko pojętą kulturą kaszubską: kręgami tematycznymi dotyczącymi kultury materialnej, duchowej czy społecznej. Postanowienia w tym przedmiocie stanowią odpowiednie uchwały:

1. Uchwała w sprawie stosowania słownictwa związanego z terminami muzycznymi litery G-I
2. Uchwała w sprawie stosowania słownictwa związanego z terminami medialnymi
3. Uchwała w sprawie stosowania słownictwa związanego z terminami muzycznymi litery J-K

Ponadto Rada rozstrzygała na bieżąco wątpliwości, co do pisowni, gramatyki, ortografii, interpunkcji i nazewnictwa języka kaszubskiego, tłumaczeń, a także udzielała porad językowych nadesłanych przez różne instytucje, szkoły, firmy oraz osoby prywatne. Jedną z form działalności Rady Języka kaszubskiego była konsultacja dotycząca poprawności językowej: nazw urzędowych, nazw miejscowych i fizjograficznych (m.in. nazw miejscowości) oraz szeroko rozumianej problematyki samorządowej. Rada wydała stanowiska w sprawie dwujęzycznych nazw miejscowości w gminach: Puck i Władysławowo, Krokowa. Rada zatwierdziła również kaszubskie nazwy miejscowości, dzielnic, rzek, jezior, gór zamieszczonych na wydanej przez ZKP mapie fizycznej województwa pomorskiego i mapie Kaszub. Członkowie Rady w ramach działalności konsultacyjno-doradczej, udzielali również odpowiedzi na zapytania, które wpłynęły za pośrednictwem internetowej poradni językowej.

Rada Języka Kaszubskiego obchodzi w tym roku jubileusz 10-lecia swojej działalności i z tej okazji w czerwcu (17-18.06.2016) odbyła się dwudniowa konferencja pt. *Język kaszubski: jego status, rozwój i rola*. Uczestnicy konferencji mieli okazję wysłuchać referatów przygotowanych przez obecnych i byłych członków Rady oraz zaproszonych gości – wybitnych naukowców m.in. prof. Jadwigi Zieliukowej (PAN), prof. Alfreda Majewicza (UAM), prof. Tomasza Wicherkiewicza (UAM). Wszystkie wymienione uchwały i referaty zostały wydane w formie *Biuletynu Rady Języka Kaszubskiego 2016* w nakładzie 1000 egzemplarzy, w dwóch wersjach językowych.

Promocja nauczania języka kaszubskiego. Zrzeszenie nieustannie prowadzi kampanię informacyjną dotyczącą wprowadzenia nauczania języka kaszubskiego w placówkach oświatowych. Przedstawiciele Zrzeszenia inicjowali spotkania informacyjne, zachęcając miejscowych władarzy oraz rodziców do wprowadzania zajęć z języka kaszubskiego do planów lekcji lokalnych szkół. Efektem tych działań jest wzrost liczby dzieci uczących się języka kaszubskiego. Według danych Systemu Informacji Oświatowej na dzień 30 września 2015 r. w roku szkolnym 2015/2016 języka kaszubskiego uczyło się: w 303 szkołach podstawowych 15 511 dzieci, w 116 szkołach gimnazjalnych 2653 dzieci, a w 34 szkołach ponadgimnazjalnych 937 uczniów. W sumie liczba uczących się wyniosła 19 101 dzieci.

Skarbnica Kaszubska. Kaszubski portal edukacyjny, działający od 2011 roku, jest jedną z metod dbałości ZKP o zachowanie i rozwój języka kaszubskiego. Za jego pośrednictwem promujemy i wspieramy używanie języka kaszubskiego oraz upowszechniamy literaturę w języku kaszubskim wśród młodzieży i dorosłych. Portal jest również cennym elementem wspomagającym nauczanie języka kaszubskiego na wszystkich poziomach edukacji, począwszy od nauczania przedszkolnego, poprzez szkołę podstawową i średnią, po studia wyższe o specjalizacji kaszubistyka na kierunku filologii polskiej na Uniwersytecie Gdańskim oraz studia podyplomowe przygotowujące wykwalifikowane kadry nauczania języka kaszubskiego.

Portal udostępnia specjalnie wybrane informacje, źródła i materiały na temat języka, tradycji, historii oraz kultury kaszubskiej, będące cenną pomocą w nauce języka kaszubskiego w szkołach, na kursach językowych oraz studiach podyplomowych dla nauczycieli języka kaszubskiego. Skarbnica Kaszubska stanowi zbiór materiałów pomocnych w nauce języka kaszubskiego i źródło fachowej wiedzy dla nauczycieli, studentów, uczniów i osób dorosłych uczących się języka. Portal sukcesywnie wzbogaca się o nowe materiały. Strona cieszy się też sporym zainteresowaniem jak na wąskie grono nauczycieli języka kaszubskiego oraz osób uczących się tego języka. Z wyników odwiedzin poszczególnych działów największym zainteresowaniem cieszą się takie materiały przeznaczone dla nauczycieli, jak podręczniki, scenariusze oraz uchwały Biuletynu Rady Języka Kaszubskiego.

W 2016 roku portal doczekał się odświeżenia szaty graficznej i funkcjonalnej.

Konferencje metodyczne: *Język kaszubski w XXI wiek - nowoczesny, przyjazny, perspektywiczny.* W 2016 r. Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom środowiska nauczycielskiego zorganizowało, dzięki dotacji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, konferencje oraz seminaria dydaktyczno-metodyczne, poświęcone nowoczesnym – aktywizującym metodom nauczania języka kaszubskiego. Konferencje i seminaria miały na celu pogłębienie wiedzy językowej i kulturalnej uczestników na temat etniczno-regionalnego dziedzictwa kulturalnego mającego istotny wpływ na etnogenezę i tożsamość grupy etnicznej, w kontekście wartości ogólnoludzkich, rozwijanie kreatywności i twórczości nauczycieli. Pierwsza konferencja odbyła się w maju br. w Zespole Szkół w Redzikowie. Spotkanie poświęcone było tematyce teatralnej i możliwościom wykorzystania form teatralnych w nauczaniu tego języka. W pierwszej części konferencji kilkudziesięciu nauczycieli mogło posłuchać prof. Daniela Kalinowskiego, który przedstawił syntetycznie wiedzę na temat teatru regionalnego, podkreślając możliwości, jakie ze sobą niesie sztuka teatralna w nauczaniu. Zwrócił również uwagę na duży wybór kaszubskojęzycznych tekstów, dający olbrzymie możliwości adaptacyjne i interpretacyjne. Co więcej, zachęcił też do tworzenia własnych scenariuszy. Ten temat kontynuowała prof. Adela Kuik-Kalinowska, która pokazała, jak stworzyć autorski scenariusz krok po kroku. Swoim doświadczeniem z uczestnikami konferencji podzielił się Jaromir Szroeder, założyciel Teatru Dialogu i animator kultury na Kaszubach, który niejednokrotnie wystawiał spektakle na podstawie kaszubskich tekstów. Nauczyciele mogli zobaczyć m.in. fragment jego widowiska plenerowego o Ścinaniu Kani. Po części wykładowej, regionaliści wzięli udział w przygotowanych dla nich warsztatach, które prowadzili doświadczeni aktorzy Teatru Stop z Koszalina. Drama i podstawowe techniki, realizacja tekstu, pantomima i ruch sceniczny – to tematy przewodnie zajęć z Lucyną Maksymowicz, Mirosławem Glinieckim

i Mieczysławem Giedrojciem. We wrześniu br. na Uniwersytecie Gdańskim odbyła się kolejna konferencja dydaktyczno-metodyczna pt. „Krajobraz kulturowy Kaszub w grach”, tym razem w partnerstwie z Centrum Języka i Kultury Kaszubskiej w Instytucie Filologii Polskiej. Wydarzenie cieszyło się bardzo wysoką frekwencją - w konferencji wzięło udział ponad 150 nauczycieli języka kaszubskiego. Uczestnicy konferencji mieli okazję wysłuchać referatów plenarnych: dr Małgorzaty Zielińskiej (UG), która przedstawiła wady i zalety gier w edukacji, Piotr Kowzan (UG), mówił o rywalizacji, czyli jak i po co przerabiać szkolne życie w grę, a Michał Kowalewski zaprezentował cechy dobrej gry planszowej. W części plenarnej również Anna Dereń (CIE Kartuzy) i Piotr Słomczyński przedstawili propozycje literackich szlaków turystycznych po Kaszubach – zebranych w publikacji „Łażoch Kaszubą, czyli będzie, co ma być”. Bardzo dużym powodzeniem cieszyła się część warsztatowa konferencji. Wszystkie warsztaty przygotowane zostały z myślą o wykorzystaniu nabytych umiejętności podczas prowadzenia lekcji kaszubskiego. Zajęcia przygotowała wykwalifikowana kadra dydaktyczna Uniwersytetu Gdańskiego: dr Mariola Bogucka, dr Magdalena Wawrzyniak-Śliwska, dr Małgorzata Zielińska, Piotr Kowzan oraz nauczycielka języka kaszubskiego Elżbieta Pryczkowska. Podczas warsztatów kaszubszy pedagodzy poznawali nowe, innowacyjne metody, pozwalające na uatrakcyjnienie lekcji języka kaszubskiego. Konferencje jak i seminaria metodyczno-dydaktyczne dotyczące roku obrzędowego na Kaszubach były inspirującymi spotkaniami nauczycieli ze środowiska kaszubskiego, pozwalającymi na wymianę cennych doświadczeń, a także na tworzenie nowych pomysłów.

Kaszëbògònia to pierwsze kaszubskie sluchowisko science-fiction, zrealizowane i wydane przez Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie we współpracy z Radiem Gdańsk. Autorem scenariusza jest Jaromir Szroeder. Kaszëbògònia jest sluchowiskiem, które powstało w oparciu o książkę, pod tym samym tytułem, autorstwa Jóna Natrzecégò. Opowiadania, jak mówi o nich sam autor: „w żartobliwy sposób przedstawia skąd pochodzą Kaszubi... i dlaczego lubią jeść śledzie”. Akcja sluchowiska dzieje się równolegle w dwóch światach, w bliżej nieokreślonej przeszłości oraz kosmicznej teraźniejszości - a może przyszłości? Dwie rozgrywające się na ziemi i w kosmosie narracje na początku zdają się nie mieć ze sobą nic wspólnego, jednak pod koniec zaskakują oryginalną puentą. Tajemnicze przestrzenie, w których toczy się akcja, zawierają wiele bodźców mogących rozpalic wyobraźnię słuchacza. Całość obudowana jest magiczną muzyką Ola Walickiego, znanego trójmiejskiego, jazzowego kontrabasisty, kompozytora, twórcy projektów OW Kaszebe, The Saintbox oraz Zespołu Pieśni i Tańca. Do realizacji nagrania zaproszeni zostali kaszubskojęzyczni lektorzy m.in. Maciej Miecznikowski (muzyk, wokalista), Ewa Warmowska (autorka kaszubskich wierszy, opowiadań dla dzieci), Magdalena Kropidłowska (dziennikarka Radia Gdańsk), Michał Bronk (student Akademii Muzycznej) czy Zbigniew Jankowski (aktor). Płyta została bezpłatnie przekazana do szkół podczas festynów, spotkań z dziećmi. Stanowi również doskonałą pomoc dydaktyczną dla nauczycieli języka kaszubskiego.

„**Szorëm Òlë**” to wydana w 2016 roku książeczka dla najmłodszych czytelników literatury kaszubskiej. Publikacja przeznaczona jest dla dzieci w wieku 5-7 lat. Koncepcją i opracowaniem książeczki zajęły się Joanna Zorn-Szumilo, Halina Malijewska oraz Anna Dunst, a ilustracjami Kalina Tomkowiak-Kozak. Tłumaczenia na język kaszubski dokonała Bożena Ugowska. Książeczka opowiada historię o małej Oli poszukującej swojego parasola. Zawiera naklejki.

Zespół Orzekający o znajomości języka kaszubskiego działał w roku 2016 r. w oparciu o dwa regulaminy:

- 1/ **Regulamin egzaminu przed Zespołem Orzekającym o znajomości języka kaszubskiego na potrzeby nauczania lub prowadzenia zajęć w szkołach i przedszkolach**
- 2/ **Regulamin egzaminu przed Zespołem Orzekającym o znajomości języka kaszubskiego na potrzeby osób zatrudnionych w jednostkach administracji publicznej i innych podmiotach oraz dla pozostałych zainteresowanych**

- zatwierdzone przez Zarząd Główny Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego na posiedzeniu w dniu 13 lutego 2016 r. Regulaminy weszły w życie po upływie 1 miesiąca od zatwierdzenia, tj. od 13 marca 2016 r.

Zespół pracował w składzie: prof. Edward Breza – przewodniczący, Renata Mistrz – sekretarz, członkowie: prof. Marek Cybulski, dr Małgorzata Klincosz, Danuta Pioch, Wanda Lew-Kiedrowska, Bożena Ugowska.

W okresie od ostatniego sprawozdania przeprowadzono 2 egzaminy ze znajomości języka kaszubskiego, do których przystąpiło 55 osób. Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Akcja nr	Data egzaminu	Miejsce egzaminu	Ilość osób przystępujących do egzaminu	Nie zdalo	wystawionych	Bezterminowe	na 5 lat	na 3 lata	na 1 rok	Nie nauczycielski
1/	Akcja 70	25 czerwca 2016 r.	w siedzibie CEN	28	11	17	-	2	6	9	-
2/	Akcja 71	20 sierpnia 2016 + egzaminy poprawkowe 20 i 26 sierpnia oraz 8 września	w siedzibie CEN w Szk. Podst. w Mojuszu w siedzibie CEN	27 + popr. 7 osób (w tym 2 os. z Akcji 70)	13	16	-	-	6	10	-
	2 akcje	Razem		55	24	33	-	2	12	19	-

Ponadto:

1. Zespół Orzekający o znajomości języka kaszubskiego obradował w dniu 13 stycznia 2016 r. z udziałem Prezesa ZKP Łukasza Grzędzickiego i Dyrektora Biura ZG ZKP Łukasza Richerta. Przedmiotem posiedzenia były sprawy związane z poziomem przygotowania nauczycieli

przystępujących do egzaminu oraz sprawy regulaminowe. Został wydany *Komunikat Zespołu Orzekającego po posiedzeniu w dniu 13.01.2016 r.*, który zamieszczono na stronie internetowej www.kaszubi.pl w podstronie egzaminu.

2. Opracowano i złożono wnioski na Zarząd Główny ZKP w sprawie zmian w regulaminach egzaminu, które zostały zatwierdzone w dniu 13 lutego 2016 r.:

- a) *Regulamin egzaminu przed Zespołem Orzekającym o znajomości języka kaszubskiego na potrzeby nauczania lub prowadzenia zajęć w szkołach i przedszkolach* zatwierdzony przez Zarząd Główny ZKP na posiedzeniu w dniu 13 lutego 2016 r.,
- b) *Regulamin egzaminu przed Zespołem Orzekającym o znajomości języka kaszubskiego na potrzeby osób zatrudnionych w jednostkach administracji publicznej i innych podmiotach oraz dla pozostałych zainteresowanych* zatwierdzony przez Zarząd Główny ZKP na posiedzeniu w dniu 13 lutego 2016 r.

3. Do egzaminów stworzono nowe zasady egzaminowania i komplet dokumentów na stronę internetową ZKP:

- a) *Informacja o sposobie przeprowadzenia egzaminu ustnego ze znajomości języka kaszubskiego i wiedzy kaszuboznawczej (PART IV) na potrzeby nauczania w szkołach i przedszkolach od dnia 13 marca 2016 r.*
- b) *Part IV – Główny egzamin. Bédënk przykładowégò zestawù egzaminacyjnego*
- c) *Bibliografia do egzaminu przed Zespołem Orzekającym o znajomości języka kaszubskiego*

Letnia szkoła języka kaszubskiego, kultury i historii Kaszub. Od 27 czerwca do 10 lipca odbywała się w okolicach Szymbarka i Wieżycy Letnia szkoła języka kaszubskiego. Jej uczestnicy, którzy przyjechali z Pomorza, jak i spoza tego regionu, brali udział w intensywnym kursie języka kaszubskiego (lekcje odbywały się od 8.30 do 13.30, zaś zajęcia z lektoratu prowadzili doświadczeni nauczyciele języka kaszubskiego: Danuta Pioch oraz Janusz Mamelski). Popołudnia były poświęcone na wykłady i spotkania dotyczące historii, literatury i kultury Kaszub, a także na wyjazdy studyjne. Wykłady prowadzone były w języku kaszubskim. Uczestnicy Letniej Szkoły odwiedzili ważne dla tożsamości regionu miejsca i mieli okazję poznać wielu współczesnych animatorów życia kulturalnego i literackiego na Kaszubach. Przedsięwzięcie to miało na celu nie tylko wzmocnienie kompetencji językowych w zakresie kaszubszczyzny, ale także przedstawienie kontekstu kulturowego, w jakim jest ona osadzona. Letnia Szkoła zakończyła się egzaminem. Inicjatywa będzie kontynuowana w roku 2017.

XV Dyktando Kaszubskie. Tegoroczne zmagania mistrzów słowa odbyły się w Gimnazjum w Kosakowie. Celem dyktanda jest wdrażanie zasad pisowni języka kaszubskiego, rozpropagowanie formy pisanej języka kaszubskiego, jak również podnoszenie jego rangi. Teksty przygotowuje Centrum Języka i Kultury Kaszubskiej na Uniwersytecie Gdańskim. Dyktando jest organizowane przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Uczestnicy XV dyktanda kaszubskiego zmierzyl się z twórczością patrona roku 2017 prof. Gerarda Labudy, wybitnego mediewisty, popularyzatora tekstów historycznych. Do konkursu stanęło 160 uczestników w pięciu kategoriach: szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych, dorosłych oraz zawodowców.

IV. DZIAŁANIA PODJĘTE W ZWIĄZKU ZE SFERĄ KULTURALNĄ

XIII Dzień Jedności Kaszubów. 20 marca br. w Bojanie (Gminie Szemud) Kaszubi obchodzili 777. Rocznicę pierwszej pisemnej wzmianki o naszym regionie. Padł kolejny rekord w jednoczesnej grze na akordeonach z udziałem 372 muzyków. Wydarzenie organizowane jest od 13 lat, co roku w innym zakątku regionu, na pamiątkę pierwszej pisemnej wzmianki o Kaszubach, pochodzącej z bulli papieża Grzegorza IX z 19 marca 1238 roku. Tradycyjnie obchody Dnia Jedności Kaszubów rozpoczęła uroczysta msza święta z elementami w języku regionalnym. Po nabożeństwie Kaszubi przemaszewowali w barwnym korowodzie do gmachu miejscowej szkoły podstawowej. Tu oficjalnego otwarcia imprezy w imieniu organizatorów dokonali wójt gminy Szemud Ryszard Kalkowski oraz starosta powiatu wejherowskiego Gabriela Lisius i prezes Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego, Łukasz Grzędzicki. Przez cały dzień w Bojanie można było posłuchać ludowych kapel, skosztować przysmaków kuchni regionalnej, obejrzeć rękodzieła pomorskich artystów, rzemieślników i hafciarzy, czy zagrać w kaszubską baśkę. Od 10 lat głównym punktem imprezy jest bicie rekordu w jednoczesnej grze na akordeonach. W tym roku na imprezę przybyło aż 372 muzyków, którzy wykonali dwie kaszubskie melodie oraz hymn kaszubski w ramach uhonorowania Feliksa Nowowiejskiego, którego Sejm RP ogłosił patronem roku. Pod batutą Pawła Nowaka, akordeoniści pobili ubiegłoroczny rekord z Sulęcyna. Główny dyrygent przygotował też wystawę swojej kolekcji akordeonów, na której zaprezentował kilkadziesiąt instrumentów pochodzących z różnych zakątków Europy oraz innych części świata.

XVIII Zjazd Kaszubów. 2 lipca 2016 r. miał miejsce XVIII Zjazd Kaszubów, który odbył się we Wdzydżach. Kilka tysięcy Kaszubów z najdalszych rubieży naszego regionu oraz zza oceanu we Wdzydżach świętowało zjednoczenie Kaszub w granicach jednego województwa. Rano, zgodnie z planem, na stację Olpuch wjechała Transcassubia a wraz z nią największa grupa uczestników XVIII Zjazdu Kaszubów. Kaszubski korowód uczestników Zjazdu przeszedł z Centrum Usług Turystycznych do wdzydzkiego Skansenu. Przemarsz poprzedziła plenerowa Msza Święta, która odprawiona została pod przewodnictwem Prymasa Seniora Henryka Muszyńskiego. O godz. 13 otwarcia XVIII Zjazdu Kaszubów dokonali m.in. Marszałek Województwa Pomorskiego Mieczysław Struk, prezes Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego Łukasz Grzędzicki oraz Wójt Gminy Kościerzyna Grzegorz Plechowski. Tuż po oficjalnym otwarciu Zjazdu na scenie pojawiły się kaszubskie zespoły muzyczne. Na terenie skansenu znajdowało się ponad sto stoisk z regionalnymi wyrobami artystycznymi i kulinarnymi, w tym także stoisko Zrzeszenia z najnowszymi publikacjami i kaszubskimi gadżetami. Na scenie pojawili się m.in. Weronika Korthals, Almost Jazz Group, Damroka oraz gwiazda imprezy – Natalia Szroeder.

II Pelpliński Areopag „Pomorze w szkole, szkoła na Pomorzu”. 22-23 kwietnia 2016 r. w Pelplinie odbyła się konferencja poświęcona edukacji na Pomorzu. Podczas wydarzenia zaprezentowana została wydana przez Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie publikacja „Religijność Pomorza”, zawierająca referaty z edycji Areopagu z 2015 r. Prowadzącymi panel dyskusyjny byli: ks. bp prof. KUL dr hab. Wiesław Śmigiel (KUL), ks. dr hab. Janusz Szulist (UMK), dr Krzysztof Korda (Dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Tczewie). Prelegenci: prof. Cezar Obracht-Prondzyński

(UG, Prezes Instytutu Kaszubskiego), Łukasz Grzędzicki (Prezes Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego), ks. prof. Jan Perszon (UMK), Karolina Keller (AP w Słupsku), Dariusz Kruca (Dyrektor Zespołu Szkół Katolickich w Gdyni), Marian Gostkowski (Dyrektor Katolickiego Liceum Ogólnokształcącego i Gimnazjum w Kartuzach), Maria Olick (Prezes Borowiackiego Towarzystwa Kultury), dr Piotr Widz (Dyrektor Miejsko-Powiatowej Biblioteki w Kwidzynie, radny województwa pomorskiego), dr Michał Kargul (Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie Oddział Kociewski w Tczewie), poruszyli m.in. takie zagadnienia jak: wartości na szkolnych rozdżach, edukacja kaszubska jako wyzwanie, wychowanie religijne w rodzinie w kontekście kulturowego zerwania z tradycją, edukacyjno-wychowawcza rola regionalizmu na przykładzie Katolickiego Gimnazjum im. Jana Pawła II w Kartuzach, umiłowanie tradycji i ojczyzny w szkole katolickiej, edukacja regionalna a doświadczenia w nauczaniu języka kaszubskiego w słupskich szkołach, dziedzictwo kulturowe Powiśla w systemie edukacyjnym regionu, nauka regionalna na Kociewiu – wyzwania i perspektywy. Pelpliński Areopag odbył się po raz drugi. Zainteresowanie konferencją i jej pozytywny odbiór wśród uczestników wykładów stały się impulsem dla organizatorów do przygotowania kolejnej odsłony wydarzenia w 2017 roku. Organizatorami wydarzenia byli: Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie, Kuria Diecezjalna Pelplińska, Wydział Teologiczny UMK w Toruniu. Patronat honorowy objęli - Biskup Pelpliński dr Ryszard Kasyna, Marszałek Województwa Pomorskiego Mieczysław Struk. Pierwszy dzień konferencji zakończyła promocja nowego śpiewnika i płyty CD *Pusta noc na Kaszubach* ks. prof. Jana Perszona i dr. Sławomira Bronka.

Konkurs „Aktywne Kaszuby. Krajobraz. Ludzie. Wydarzenia” to pierwsza wspólna inicjatywa Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego i Stowarzyszenia Trefl Pomorze. Konkurs plastyczny skierowany do dzieci uczących się języka kaszubskiego, którego efekt przerósł nasze najśmielsze oczekiwania. W ramach konkursu do organizatorów płynęło 639 prac z 208 szkół, w których nauczany jest język kaszubski. Laureaci konkursu zostali nagrodzeni 28 kwietnia podczas meczu siatkówki na Ergo Arenie podczas wielkiego finału Orlen Ligi. Wszyscy uczestnicy jak i szkoły, które wzięły udział w konkursie mogło przyjechać i nieodpłatnie uczestniczyć w meczu. Ponadto ponad 4000 dzieci uczących się języka kaszubskiego z pomorskich szkół skorzystało z naszego zaproszenia.

Cykl edukacyjnych spotkań *W krainie Baśni i bajek kaszubskich* związanych z promocją regionu wśród dzieci w wieku przedszkolnym oraz szkolnym. W 2016 roku odbyły się spotkania edukacyjne w szkołach podstawowych, w przedszkolach, punktach przedszkolnych, domach dziecka, szpitalach i innych instytucjach zajmujących się dziećmi. Podczas spotkań dzieci poznały twórczość kaszubskich bajkopisarzy, zapoznały się z pięknymi regionalnymi obyczajami, poznały lepiej język kaszubski. Spotkania te prowadzili, Członkowie ZKP pracownicy Biura ZKP oraz studenci z KS Pomorania. W sumie przeprowadzono ok. 40 godzin lekcyjnych zajęć. Podczas spotkań dzieci otrzymywały płyty CD z kaszubskimi bajkami wydanymi w ramach Akademii Bajki Kaszubskiej.

Kaszubskie Bajania 2016. Akademia Bajki Kaszubskiej w roku 2016 ruszyła po raz szósty – inicjatywa zapoczątkowana w roku 2011. ABK zajmuje się popularyzacją języka kaszubskiego, tradycji regionalnej i kaszubskich bajek wśród najmłodszych - w przystępnej dla nich formie. Kampania w 2016 r. docierała do społeczności kaszubskiej poprzez festyny rodzinne, stronę internetową, media społecznościowe, wytworzone w bieżącym roku produkty.

W 2016 roku w ramach ABK powstał książka z wierszami i audiobookiem „Czè mùcha mò jãzèk”. Autorem wierszy jest Tomasz Fopke, który również użyczył swojego głosu na płycie CD. Publikacja zawiera 80 wierszyków dla najmłodszych dzieci. W tym roku odbyły się dwa festyny rodzinne w Pucku w ramach Puckiego Dnia Dziecka oraz w Kościerzynie w ramach Bajkowego Festynu Rodzinnego. Podczas tej drugiej imprezy odbyła się promocja tegorocznych publikacji dla dzieci wydanych przez ZKP: „Mack” oraz „Czè mùcha mò jãzèk”. Podczas festynów najmłodszy uczestnicy imprezy za udział w licznych grach i konkursach regionalnych otrzymywali płyty Akademii Bajki Kaszubskiej. Nie była to jedyna z przygotowanych dla dzieci atrakcji. Zabawę umilały najmłodszym występy zespołów dziecięcych oraz wspólna nauka kaszubskiej Zumby. W tym roku naszą inicjatywę wsparło ponownie Radio Gdańsk, a także Dziennik Bałtycki oraz Telewizja TTM. Po wydaniu płyty organizowano (i wciąż organizuje się) spotkania z kaszubską bajką.

Kulinarna Bitwa Regionalna 2016 w Hel. W 2014 roku światło dzienne ujrzała książka z najpopularniejszymi tradycyjnymi potrawami regionalnymi „Smaki Kaszub” Zyty Górnej. Zrzeszenie zorganizowało nietypową imprezę promującą publikację oraz regionalną kuchnię, w postaci kulinarnej bitwy oddziałów ZKP. Pierwsza Kulinarna bitwa oddziałów odbyła się 7 maja w restauracji Krzëwi Róg w Garczu. Podobnie w 2015 roku Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie przygotowało dla wielbicieli sztuki kulinarnej gotowanie na żywo kaszubskich specjalów. 12 maja 2015 roku w Jastrzębiej Górze odbyła się II edycja Regionalnej Bitwy Kulinarnej. Uczestników gościły zwycięzcy pierwszej edycji imprezy. O miano najlepszych kaszubskich kucharzy walczyli przedstawiciele trzech oddziałów Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego. Bitwę wygrał oddział ZKP Hel, który był gospodarzem tegorocznej Bitwy. Zwycięzcy tegorocznej edycji okazali się sąsiedzi z Jastarni, wyprzedzając reprezentację Strzelna oraz Żukowa. Drużyny miały po 99 min. na przygotowanie trzech tradycyjnych kaszubskich specjalów wg przepisów Arcymistrzów kulinarnych z Helu.

Kaszebe Music Festival. W tym roku znów zrealizowaliśmy projekt muzyczny wraz ze Stowarzyszeniem Perspektywa pod zmienioną nazwą i w nowym miejscu. Kaszebe Music Festival w tym roku odbył się w Kartuzach w Parku Solidarności. Festiwal ten to propozycja dla wielbicieli world music, inspirowanej etnicznymi dźwiękami z Kaszub lub innych regionów. Na jednej scenie spotkali się Julita Zielińska, Szepty, Dawid Albaaj, Bublicki oraz Psio Crew – czyli muzycy dobrze lub bardzo dobrze znani na Kaszubach. Chociaż w swojej twórczości prezentują różne gatunki, łączą ich wspólne inspiracje kulturą kaszubską. Dodatkową atrakcją imprezy był pokaz kaszubskiej mody, przygotowany przez Angellię Szulfer z pracowni Farwa oraz opowieści kaszubskich podróżników. Inicjatorami projektu są studenci z Klubu studenckiego Pomorania.

Warsztaty regionalne *Remusowa Kara*. W dniach 16-19 kwietnia 2016 w miejscowości Tuchomie odbył się cykliczny projekt, tj. organizowane przez KS Pomoranię warsztaty regionalne *Remusowa Kara*. Podczas organizowanych warsztatów młodzi ludzie mieli okazję lepiej poznać specyfikę języka kaszubskiego, zetknąć się z literaturą i muzyką kaszubską (dawną oraz współczesną), poznać ciekawe miejsca, a także spotkać ciekawych ludzi związanych z Kaszubami. Młodzież uczestniczyła w warsztatach prowadzonych przez Łukasza Grzędzickiego, a także przez członków KS Pomorania.

The bottom of the page features several handwritten signatures in blue ink. From left to right, the signatures are: 'D. Poch', a large stylized signature, 'Wojciech', 'Ben', and a signature with the number '14' written above it.

Fundusz Stypendialny im. Izabeli Trojanowskiej. Decyzją Kapituły Funduszu Stypendialnego w 2016 r. stypendium otrzymał Łukasz Zoltkowski, dziennikarz „Pomeranii” i „Kurierla Bytowskiego”.

ZKP na Open'er Festival w Gdyni. Od 29 czerwca do 3 lipca 2016 spotkać można było ZKP na Babich Dolach w Gdyni w strefie NGO na Open'er Festival. Już po raz czwarty Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie wraz z dwudziestoma innymi stowarzyszeniami non-profit zostało zaproszone do strefy organizacji pozarządowych, aby zaprezentować swoją działalność i propagować wśród festiwalowiczów z całej Europy wiedzę o regionie, w którym odbywa się największa muzyczna impreza w Polsce. Na stoisku Zrzeszenia (pryzdobionym tradycyjnie flagą kaszubską i etnicznymi dekoracjami) promowaliśmy kaszubską kulturę, informowaliśmy o działalności ZKP oraz odpowiadaliśmy na pytania dotyczące Kaszub i języka kaszubskiego. Nie zabrakło mini warsztatów nauki gry na burczybasie i diabelskich skrzypcach oraz, oczywiście, degustacji tabaki! Quizy wiedzy o regionie, konkursy, zabawy i gry, warsztaty, gratisowe broszury, płytki i gadżety – to wszystko znalazło się na stoisku ZKP.

„Krajobraz kulturowy Kaszub w grach” to projekt realizowany od marca do września 2016 roku. Do projektu zostali zaproszeni nauczyciele języka kaszubskiego z obszaru całych Kaszub (Rumia, Krokowa, Lubocino, Gdynia, Gdańsk, Czeczewo, Przdokowo, Sierakowice, Lipusz, Rokity, Parchowo, Staniszewo), którzy podczas cyklicznych dydaktycznych spotkań warsztatowych w Gdańsku stworzyli gry planszowe. Nie są to jednak zwykłe gry - planszówki, bowiem wykorzystane będą, jako materiał edukacyjny w szkołach. Pod okiem profesjonalnej kadry nauczyciele-kaszubi opracowali koncepcyjnie gry w programie komputerowym. Powstały scenariusze, narracja oraz zadania do rozwiązania. Motywem przewodnim gier jest krajobraz kulturowy Kaszub, obejmujący język, tradycję, historię, środowisko przyrodnicze. Wszystkie materiały zostały opracowane w języku kaszubskim. Zajęcia dla kaszubistów prowadzili: Michał Kowalewski – entuzjasta i znawca gier planszowych, nauczyciel języka angielskiego z wieloletnim doświadczeniem wykorzystania gier w praktyce edukacyjnej, Piotr Kowzan – pracownik naukowo-dydaktyczny Zakładu Dydaktyki w Instytucie Pedagogiki Uniwersytetu Gdańskiego, specjalizujący się w edukacji dorosłych i pedagogice krytycznej, Magdalena Prusinowska – pedagożka i skandynawistka, specjalistka w grach symulacyjnych (LARP i ARG) oraz Małgorzata Zielińska – również pedagożka i skandynawistka, mistrzyni krajowa w szachach, prowadząca Studio Językowe „Klart!”.

Ginące rzemiosło na Kaszubach. To Inicjatywa Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego mająca na celu ocalenie od zapomnienia ginących zawodów i rzemiosł na Kaszubach zrealizowana w 2015 roku. W ramach projektu powstało ok. 300 czarno-białych fotografii, które wykorzystano w kaszubskim kalendarzu na 2016 rok pn. „Ginące rzemiosło na Kaszubach”, i które opublikowano w albumie przetłumaczonym na język kaszubski i język angielski. W publikacji „Ginące rzemiosło na Kaszubach”, podzielonej na 2 części (część muzealną ze zdjęciami wykonanymi w muzeach oraz część reportażową ze zdjęciami wykonanymi u twórców i rzemieślników kaszubskich), podziwiać można ponad 100 fotografii. W tym roku odbyły się dwie promocje albumu w kwietniu w Wieżycy oraz w październiku we Wdzydzach.

Odtworzenie zwyczaju Pustej Nocy na Kaszubach to projekt realizowany przez ZKP. W 2016 roku ukazała się płyta CD „Cierpiącym duszom. Pieśni pustej nocy”. Pieśni wykonano zgodnie z kaszubską

tradycją przez męską część Chóru Kameralnego DISCANTUS. Schola Cantorum Akademii Muzycznej w Gdańsku wykonała pieśni Pustej Nocy zaczerpnięte ze śpiewnika "Melodye do zbioru pieśni nabożnych katolickich dla użytku kościelnego ułożone do grania na organach i śpiewania na cztery głosy ks. Józefa Mazurowskiego" wydanego w Pełplinie w 1871 roku. Na zabytkowym pozytywwie akompaniował Marcin Armański z Dolnego Śląska, gdzie na co dzień łączy funkcję kantora Kościoła Pokoju i organisty kościoła klasztorowego oo. Paulinów oraz prowadzi działalność pedagogiczną w klasie organów. Płyta jest zapisem koncertu pn. „O przepaścista, długa wieczności”, który odbył się w Kaplicy Królewskiej przy Bazylice Mariackiej w Gdańsku 19 listopada 2015 roku, zarejestrowanego przez Radio Gdańsk.

Mini Puzzle Mapa Kaszub. Wspólnie z grupą TREFL S.A. wydane zostały mini puzzle z ilustrowaną mapą Kaszub. Puzzle liczą 54 elementy i są przeznaczone dla najmłodszych sympatyków naszego regionu.

Zrzeszenie na 756. edycję Jarmarku św. Dominika. Wśród stoisk tegorocznego Jarmarku można było znaleźć Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie z naszymi najnowszymi wydawnictwami i kaszubskimi gadżetami. Nasz namiot był usytuowany przed Domem Kaszubskim.

Wirtualne Kaszuby. Multimedialny portal internetowy, którego celem jest upowszechnianie i propagowanie kaszubskiej kultury oraz używania języka kaszubskiego za pośrednictwem materiałów video. Projekt ma na celu nie tylko zebranie w jednym miejscu i promowanie wartościowych filmów dotyczących Kaszub, języka, kultury, które obecnie są rozproszone w Internecie. Ma również zachęcić użytkowników sieci do dzielenia się swoimi materiałami kręconymi nie tylko kamerami, ale również telefonami, tabletami itp., gdyż w tym projekcie liczy się głównie pomysł i przekaz. Ważnym jest pokazanie czegoś ciekawego, pochwalenie małymi lokalnymi wydarzeniami, a więc spojrzenie na znany temat z innej strony, przy jednoczesnym zachowaniu głównego celu portalu, jakim jest promocja Kaszub i języka. Portal zawiera – oprócz nagrań amatorskich – również dokumentalne filmy krótkometrażowe na temat języka kaszubskiego, kultury, historii, geografii, życia codziennego oraz specjalnie przygotowane materiały edukacyjne, które służą zachowaniu, pielęgnacji i promowaniu języka. Twórcy prezentują głównie tematy związane ze swoimi stronami, które są oceniane pod względem merytorycznym i poddawane akceptacji. Strona miała 12 tys. odsłon i znajduje się na niej obecnie 122 filmy.

Kaszubskie Gwiżdże – obrzędy, które odchodzą w zapomnienie. To Inicjatywa Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego mająca na celu ocalenie od zapomnienia ginących tradycji na Kaszubach zrealizowana w 2016 roku. W ramach projektu powstała wydana wspólnie z Muzeum Narodowym w Gdańsku publikacja autorstwa Iwony Hanny Świętosławskiej pod tytułem *Chceta wa lëdzë gwiondzkã widzec? Opowieść o kaszubskich kołędnicach*. Jest to pierwsza tak obszerna monografia poświęcona kołędowaniu i grupom kołędniczym na Kaszubach. Na unikatowość tej pozycji wpływa empiryczny wymiar zebranych informacji – książka powstała w oparciu o 192 wywiady z osobami powiązanymi z tym tajemniczym i magicznym obrzędem. Drugim ważnym atutem książki są z pewnością fotografie pokazujące wygląd poszczególnych postaci, atrybuty, zachowania i kontekst sytuacyjny pochodów kołędników. Książka powstała dzięki dofinansowaniu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Handwritten signatures and initials in blue ink, including names like "D. Ploch" and "K. K.", along with a date "16".

„Wesele na Kaszubach – digitalizacja i odtworzenie obrzędu”. Projekt zrealizowany został dzięki dofinansowaniu w ramach programu „Kultura ludowa i tradycyjna” Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W ramach projektu odtworzony został zwyczaj wesela funkcjonującego na Kaszubach z okresu XIX i XX wieku. Zadanie polegało na stworzeniu scenariusza wesela oraz na nagraniu filmowym inscenizacji obrzędu. Przeprowadzone zostały warsztaty (dla zespołów folklorystycznych, teatralnych) przygotowujące do inscenizacji wesela, wprowadzające w zasady obrzędu oraz praktyczną naukę śpiewu i tańca wykonywanego podczas obrzędu wesela na Kaszubach. Zwieńczeniem projektu jest film pt. *Wesele na Kaszubach*, w którym prezentacja obrzędu ma być dla potomnych również formą instruktażu. Film dostępny jest za pośrednictwem stron internetowych ZKP i na kanale youtube.pl. Partnerami w projekcie byli: Muzeum Kaszubskie-Park Etnograficzny im. Teodory i Izidora Gulgowskich we Wdzydżach Kiszewskich, Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej w Wejherowie oraz Regionalny Teatr Dramatyczny z Luzina.

V. DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA

Podtrzymywanie oraz rozwijanie znajomości języka kaszubskiego odbywa się również poprzez wydawanie publikacji regionalnych.

Miesięcznik „Pomerania”. W roku 2016 ukazało się 11 numerów naszego miesięcznika społeczno-kulturalnego w nakładzie 13 200 egzemplarzy. Do „Pomeranii” dołączone zostały bezpłatne dodatki: 4 numery pisma literackiego „Stegna” (nakład 4 800 egz.), 10 numerów dodatku edukacyjnego „Najó Źczba” (nakład 12 000 egz.), dofinansowane przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, dodatek ekologiczny poświęcony gatunkom inwazyjnym, dofinansowany przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska, oraz specjalny dodatek z okazji Zjazdu Kaszubów we Wdzydżach (nakład 8 000 egz.). Ten ostatni był nie tylko przewodnikiem dla uczestników Zjazdu, którzy dzięki niemu mogli dowiedzieć się wielu ciekawych rzeczy o Wdzydżach i atrakcjach imprezy, ale także wypromował „Pomeranię” wśród wielotysięcznej rzeszy „zjazdowiczów”.

Redakcja „Pomeranii” przygotowała w tym roku uroczystość wręczenia Skier Ormuzdowych – corocznych nagród przyznawanych osobom i instytucjom animującym pomorską kulturę.

„Pomerania” była też patronem medialnym konkursu prozatorskiego dla piszących po kaszubsku im. Jana Drzeżdżona. Jego finał odbył się w Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej w Wejherowie.

W roku 2016 r. dwukrotnie odbyły się spotkania dla piszących po kaszubsku. Ich podstawowym zadaniem jest poszerzenie grona współpracowników „Pomeranii”, skupienie wokół pisma zwłaszcza młodych autorów piszących w rodny mowie oraz lepsze poznanie pracy poszczególnych oddziałów Zrzeszenia. W czasie spotkań ich uczestnicy słuchają rad znawców literatury i doświadczonych dziennikarzy oraz zajmują się zbieraniem materiałów i pisanem konkretnych artykułów.

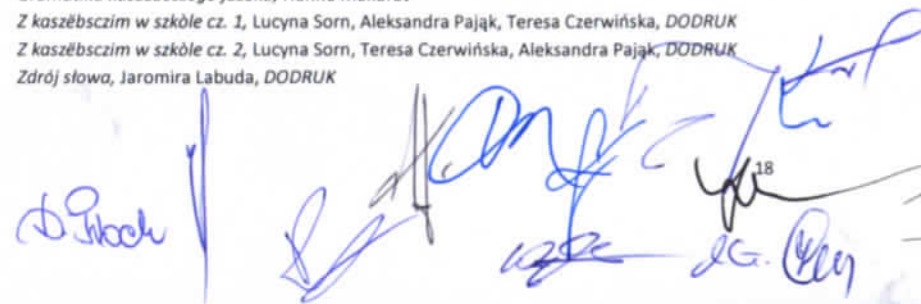
Poza tym w minionym roku odbyły się spotkania promujące „Pomeranię”, organizowane zwłaszcza w współpracy z poszczególnymi oddziałami ZKP lub szkołami.

Mapa fizyczna Województwa Pomorskiego i mapa Kaszub. Na mapie ściennej znaleźć można wszystkie miejscowości liczące powyżej 100 mieszkańców Województwa Pomorskiego, zaś obok nazw polskich są nazwy w języku kaszubskim. Nie brakuje też kaszubskich nazw gór, jezior, rzek, etc. Nad poprawnością nazw czuwała Rada Języka Kaszubskiego.

Podręczniki do nauki języka kaszubskiego. W 2016 roku Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie otrzymało dofinansowanie z Ministerstwa Edukacji Narodowej na wydanie książki pomocniczej do nauki języka kaszubskiego pt. *Gramatika kaszëbsczégò jãzëka* autorstwa Hanny Makurat. ZKP zwróciło się do szkół, w których nauczany był język kaszubski z propozycją odpłatnego nabycia po kosztach produkcji następujących podręczników do nauki kaszubskiego: T. Czerwińska, A. Pająk, L. Sorn, *Z kaszëbsczim w szkòle cz. I* (kmpł. ćwiczëń); Danuta Pioch, *Kaszëbë Zemìa i Lëdze cz. I*; Danuta Pioch, *Z kaszëbsczim w swiat*; T. Czerwińska, A. Pająk, L. Sorn, *Z kaszëbsczim w szkòle cz. II*; Jaromira Labuda, *Zdrój słowa*; Danuta Pioch, *Ōjcztëstò mòwa*; Felicja Baska-Borzyszkowska, Wojciech Mysz, *Jò w kaszëbsczim, Kaszëbskò w swiece*. Łącznie ZKP wydrukowało 3 100 podręczników, które rozdyskrebowano w szkołach.

Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie w 2016 roku wydało:

- *Ksôga Windzenia* (Księga Wyjścia), tłum. o. Adam Sikora
- *Chceta wa lëdżë gwiozdkã widzec? Opowieść o kaszubskich kołëdnikach*, Iwona Hanna Świątosławka
- *Gduńsk. Bòsniowò stolëca Kaszëb*, Jerzy Samp
- *Szorëm Ōlë*, Joanna Zorn-Szumilo, Kalina Tomkowiak-Kozak
- *Vademecum kaszubskie t. III Kaszubsko-pomorski ruch regionalny*, Cezary Obracht-Prądzyński
- *Czë mùcha mò jãzëk?*, Tomasz Fopke
- *Stegna do zdroju. 35. Piesza Pielgrzymka Kaszubska Hel-Jasna Góra-Kraków Łagiewniki 2016*, ks. Jan Perszon
- *Mack*, Janusz Mamelski
- *Ks. ppłk Józef Wrycza (1884–1961). Biografia historyczna*, Krzysztof Korda
- *Religijność Pomorza*, materiały pokonferencyjne
- *Teczka haftu kaszubskiego. Szkoła Wdzydzka (wznowienie)*
- *Na polskiej fall*, Jerzy Bandrowski
- *Ōkrëszënë żëcégò*, Bożena Ugowska
- *Intimné monolodzi*, Hanna Makurat
- *Mapa fizyczna województwa pomorskiego i mapa Kaszub*
- *Fizki. Starter kaszubski*, Dariusz Majkowski
- *Kaszëbskò naj wid i skòrb. 35-lecie Oddziału ZKP w Brusach*
- *Gramatika kaszëbsczégò jãzëka*, Hanna Makurat
- *Z kaszëbsczim w szkòle cz. 1*, Lucyna Sorn, Aleksandra Pająk, Teresa Czerwińska, DODRUK
- *Z kaszëbsczim w szkòle cz. 2*, Lucyna Sorn, Teresa Czerwińska, Aleksandra Pająk, DODRUK
- *Zdrój słowa*, Jaromira Labuda, DODRUK

Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie, oprócz wydawania nowych pozycji, stara się rozwijać czytelnictwo kaszubskie oraz poszerzać dostępność do książki kaszubskiej i pomorskiej.

Inicjatywy promujące czytanie

ZKP w ramach popularyzacji nowych publikacji regionalnych zorganizowało:

1. promocję podręczników do nauki języka kaszubskiego w szkole podstawowej i gimnazjum: *W jantarowi krójnje cz.I*, autorstwa Elżbiety Ryczkowskiej, Jadwigi Hewelt; *Z kaszëbsczim w szkòle cz.III* autorstwa Lucyny Sorn, Aleksandry Pająk oraz książki pomocniczej do nauki historii i kultury społeczności kaszubskiej *Kaszuby przez wieki. Poradnik dla nauczycieli uczących własnej historii i kultury*, autorstwa Michała Kargula, Krzysztofa Kordy, która odbyła się 3 lutego w Gimnazjum im. Jana Heweliusza w Żukowie. Nowe publikacje zaprezentowały Wanda Lew-Kiedrowska i Danuta Pioch, które podkreśliły ich walory edukacyjne i merytoryczne, zwracając przy tym uwagę na ciekawe opracowanie graficzne. Spotkanie zakończyły występy artystyczne przygotowane przez Weronikę Ryczkowską, Martę Okroj i Marcelinę Szroeder.
2. 9 lutego promocję publikacji *Kaszuby przez wieki* dr. M. Kargula i dr. K. Kordy w Ośrodku Kultury Kaszubsko-Pomorskiej w Gdyni
3. 1 marca promocję *Balbiny z IVB i Miedzwłódka Pôfotka* w Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej w Wejherowie
4. 11 marca promocję podręcznika *Z kaszëbsczim w szkòle cz.III* w Kosakowie. W organizację wydarzenia zaangażował się oddział ZKP Dębogórze-Kosakowo.
5. 17 marca promocję *Balbiny z IVB i Miedzwłódka Pôfotka* w Centrum Inicjatyw Edukacyjnych w Kartuzach
6. 2 kwietnia promocję publikacji *Norda - 25 lat Rady Oddziałów Północnych ZKP* w Wejherowie
7. 15 kwietnia promocję albumu *Ginące rzemiosło na Kaszubach* w Kaszubskim Uniwersytecie Ludowym w Wieżycy
8. 22 kwietnia promocję *Śpiewnika Pieśni pustej nocy* podczas Areopagu Pelplińskiego w Pelplinie
9. 28 kwietnia promocję *Bernarda Szczęsnego...* w Tawernie Mestwin w Gdańsku. Laudację wygłosił prof. Cezary Obracht-Prondzyński.
10. 7 maja promocję publikacji *Norda - 25 lat Rady Oddziałów Północnych ZKP* w Luzinie
11. 6 lipca promocję *Bernarda Szczęsnego...* podczas Literackiej Środy w Wejherowie
12. 13 lipca promocję *Monologów Intymnych* podczas Literackiej Środy w Wejherowie
13. 20 lipca promocję *Księgi Wyjścia* podczas Literackiej Środy w Wejherowie
14. 27 lipca promocję *Raptularza kaszubskiego* podczas Literackiej Środy w Wejherowie
15. 10 sierpnia promocję *Pomorskiej emigracji do Brazylii* podczas Literackiej Środy w Wejherowie
16. 17 sierpnia promocję *Śpiewnika Pieśni pustej nocy* podczas Literackiej Środy w Wejherowie

Literacka Środa. W 2016 roku Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie wspólnie z Miejską Biblioteką Publiczną w Wejherowie zorganizowało po raz pierwszy cykl spotkań z autorami książek kaszubskich pod wspólnym tytułem Literacka Środa w ramach Letniej Biblioteki w Pałacu - organizowanej w siedzibie Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej w Wejherowie. W otoczeniu parkowej zieleni toczyły się rozmowy o literaturze, historii i kulturze naszego regionu. Harmonogram spotkań wyglądał następująco: 6.07. - dr Krzysztof Sławski „Bernard Szczęsny (1919–1993). Więzień Stutthofu, burmistrz Wejherowa, prezes Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego”, 13.07. - dr Hanna Makurat „Intimné monolodzi / Monologi intymne”, 20.07. - o. prof. Adam Ryszard Sikora „Kńega Wırńdzeniô”, 27.07. - prof. Daniel Kalinowski „Raptularz kaszubski”, 10.08. - Krzysztof Gradowski „Pomorska emigracja w Brazylii”, 17.08. - dr Sławomir Bronk warsztaty śpiewacze „Pieśni pustej nocy”.

Stoiska sprzedaży książek kaszubskich i pomorskich. Do września 2016 roku Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie brało udział i organizowało stoiska podczas ponad 40 wydarzeń i uroczystości, a także podczas trwania całego Jarmarku Dominikańskiego w Gdańsku. Książki kaszubskie nabyć można było podczas: promocji „Spodłowej wiedzy” w Muzeum Piśmiennictwa i Muzyki Kaszubsko-Pomorskiej w Wejherowie, promocji „Baśki” w Nowej Karczmie, imprezy „Kaszuńska Gwiazdka” w Ratuszu Staromiejskim w Gdańsku; promocji nowego słownika „Wanoga z dechama” w Sopocie; promocji nowego podręcznika do nauki kaszubskiego „Jô w Kaszëbsczi, Kaszëbskô w swiece” w Kaszubskim Liceum Ogólnokształcącym w Brusach; promocji „To je krótczi to je dłuđzi” w Muzeum Ziemi Puckiej w Pucku i w Sierakowicach; uroczystości wręczenia Skier Ormuzdowych w Gdańsku; promocji „Historii Kaszubów” w Gdańsku, Karsinie i Wdzydżach, obrad Rady Naczelnej w Bytowie, Pelplinie, Łubianie; Dnia Jedności Kaszubów w Sulęcynie; Aeropagu Pelplińskiego; pikniku „Skarby Kaszub” w Runowie; III Toruńskiego Kiermaszu Książki Regionalnej, który odbył się w Bibliotece Uniwersyteckiej w Toruniu; Bitwy Kulinarnej w Helu; konferencji naukowych dla nauczycieli j. kaszubskiego w Kartuzach, Redzikowie, Gdańsku; XVIII Zjazdu Kaszubów we Wdzydżach; inauguracji kampanii „Kaszubskie Bajania” w Pucku i Kościerzynie; Dyktanda Kaszubskiego w Gdyni; konferencji Polska Regionalna w Tczewie.

Inauguracja Dyskusyjnego Klubu Książki Kaszubskiej. W 2016 roku z inicjatywy Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego oraz miejskiej Biblioteki Publicznej w Wejherowie swoją działalność rozpoczął pierwszy w Polsce Dyskusyjny Klub Książki Kaszubskiej. DKKK zapewni przestrzeń, w której każdy czytelnik będzie miał okazję poznać bliżej literaturę kaszubską poprzez możliwość wypożyczenia regionalnych publikacji, podyskutować nad ciekawymi wątkami omawianych dzieł i poznać innych ludzi, którym bliska jest twórczość literacka naszego regionu. Moderatorem Klubu będzie redaktor naczelny „Pomeranii” - Dariusz Majkowski. Spotkania odbywają się od października 2016 r., co miesiąc w siedzibie biblioteki w Wejherowie.

Targi Książki w Kościerzynie i Starogardzie Gdańskim. 9 lipca 2016 r. w Kościerzynie odbyły się XII Targi Książki Kaszubskiej i Pomorskiej. Jest to największa impreza promująca publikacje w języku kaszubskim oraz książki o Kaszubach i Pomorzu i najlepsza okazja, aby w jednym miejscu

zapoznać się z publikacjami, dotyczącymi naszego regionu wydawanymi przez kilkanaście wydawnictw. W 2016 roku Wśród laureatów znalazło się 7 publikacji wydanych przez Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie. W tym większość nagród głównych! Cieszymy się, że jury doceniło nasze publikacje w tym: w Konkursie Literatury Kaszubskiej Grand Prix w kategorii Album / Edytorstwo za *Ginące rzemiosło na Kaszubach*, Grand Prix w kategorii Publikacje edukacyjne za *W jantarowi krójknie Dziel I. Uczbownik do kaszëbsczëgò jãzëka dlò gimnazjum*, Grand Prix w kategorii Tłumaczenia na język kaszubski *Miedzwiòdk Pùfòtk* oraz *Balbina z IV B*, II miejsce za *Śpiewnik Pieśni pustej nocy*, w Konkursie Literatury Pomorskiej Grand Prix w kategorii Opracowania naukowe i eseje za *Pomorską emigrację do Brazylii* oraz nagrodę specjalną za *Słowo Pańskie trwa na wieki. Ze studiów nad słownictwem religijnym i obyczajowym*.

W dniach 3-4 września 2016 r. w Starogardzie Gdańskim odbyły się II Kociewskie Targi Wydawnicze. Targi zorganizowała Miejska Biblioteka Publiczna im. Ks. Bernarda Sychty. Udział w nich wzięło również ZKP. Była to druga edycja tej imprezy organizowana w Starogardzie. Skupiła ponad 30 wystawców: wydawnictw, autorów, instytucji i organizacji. Podczas trwania dnia targowego mieszkańcy z całego Kociewia oraz przybywający nieustannie goście mieli okazję zakupić ulubione pozycje wydawnicze, często od samych autorów i wraz z autografem. Szerokie spektrum tematyki wydawniczej powodowało, że każdy mógł znaleźć coś dla siebie, od map i przewodników, przez kulinaria, historię aż do bajek czy poezji.

Kaszubski kalendarz. Na rok 2016 ZKP wydało kalendarz z kaszubskim nazewnictwem miesięcy, dni, imienin, świąt oraz ważnych dni w roku. Oprawę graficzną stanowiły zdjęcia z albumu *Ginące rzemiosło na Kaszubach*.

VI. DZIAŁANIA PODJĘTE W ZWIĄZKU ZE SFERĄ ORGANIZACYJNĄ

Szkolenia liderów ZKP. W dniach 9 i 10 września br. w Starbieniu odbyło się doroczne szkolenie liderów ZKP. Szkolenie miało formę seminarium. W szkoleniu udział wzięło 46 uczestników z oddziałów Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego.

Obchody 60-lecia Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego rozpoczęły się Mszą Świętą z kaszubską liturgią słowa w Bazylice św. Mikołaja. Przewodniczył jej honorowy członek ZKP ks. prof. Jan Perszon. Po uroczystej Eucharystii uczestnicy święta przenieśli się do Europejskiego Centrum Solidarności. Przywitał ich Zespół Pieśni i Tańca Kaszuby z Kartuz. Na scenie audytorijnej sali w ECS wręczono dyplomy z okazji 60-lecia ZKP. Otrzymało je prawie 150 członków organizacji. Szczególnie wzruszający był moment, gdy wśród gromkich braw swój dyplom odbierał Edmund Kamiński, który jako jedyny spośród obecnych brał udział w I Zjeździe Zrzeszenia Kaszubskiego w 1956 r. Poważną atmosferę rozładowały dzieci z zespołu *Tuchlińskie skrzaty*. Młodzi Kaszubi w wieku od 5 do 11 lat wystąpili w strojach, jakie nosili ich dziadkowie i pradziadkowie w XIX i na pocz. XX w. Zaprezentowali na scenie m.in. dziecięce zabawy z tego okresu oraz towarzyszące im przysłówki i piosenki. Na zakończenie oficjalnej części uroczystości zaśpiewał i zatańczył zespół Marzębiónczi z Szymbarka, któremu

przygrywała kapela *Drëchë* z Kościerzyny. Szczególny entuzjazm publiczności wzbudził śpiewając utwór *Zëbë wrócył ten czas*. Po tym występie uczestnicy mogli obejrzeć wystawę prezentującą ważne momenty w dotychczasowej historii Zrzeszenia, nabyć kaszubskie i pomorskie książki oraz *Pomeranię*, a potem w sali BHP posmakować regionalnych specjalów przygotowanych przez 4 koła gospodyń wiejskich.

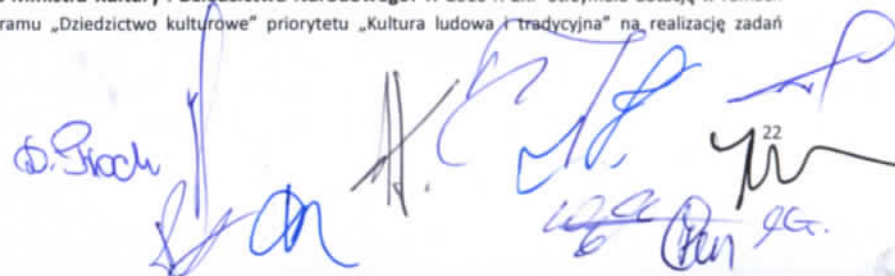
XX Zjazd Delegatów Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego. 3 grudnia 2016 r. odbył się w Gdańsku na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Gdańskiego, gdzie na początku odśpiewano hymn państwowy i kaszubski oraz uczczono zmarłych członków Zrzeszenia. Wręczono dyplomy 60-lecia ZKP wyłonionym przez oddziały członkom. Zjazd zdecydował w uchwale w uznaniu zasług dla rozwoju ruchu kaszubsko-pomorskiego o przyznaniu honorowego członkostwa Zrzeszenia Józefowi Borzyszkowskiemu i Janowi Wyrowińskiemu. Następnie delegaci zapoznali się z wystąpieniami kandydatów na nowego prezesa, którymi byli: Eugeniusz Pryczkowski i Edmund Wittbrodt. Decyzją Zjazdu nowym prezesem został Edmund Wittbrodt. Wybrano także skład nowej Rady Naczelnej, Głównej Komisji Rewizyjnej i Sadu Koleżeńskiego.

Komunikacja z członkami ZKP. Ważnym elementem przepływu informacji oraz sprawnej komunikacji była stała korespondencja z oddziałami terenowymi. Niemalże raz w miesiącu członkowie ZKP byli informowani o ważnych decyzjach władz naczelnych ZKP, a także o realizowanych przedsięwzięciach ogólnozrzeszeniowych. Co miesiąc członkowie ZKP otrzymywali także pocztą elektroniczną skrót najważniejszych informacji w postaci newslettera.

Wsparcie projektowe. Pracownicy Biura ZKP aktywnie wspierali władze zainteresowanych oddziałów ZKP, udzielając informacji i pomocy merytorycznej niezbędnych do przygotowania i złożenia wniosku o dofinansowanie. W 2016 roku pomogli przy złożeniu i rozliczeniu 14 wniosków w 10 samorządach.

Dotacje Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. W 2016 r. udało się zrealizować projekty: Spotkania Teatralne „Zdradnio Tespisa”; Działalność bieżąca ZKP w 2016 r.; Działalność Rady Języka Kaszubskiego w 2016 r.; Organizacja konferencji i seminarium metodycznych dla nauczycieli języka kaszubskiego w 2016r.; Wydanie kaszubskojęzycznej publikacji dla dzieci pt. „Mack”; Warsztaty regionalne – „Remusowa Kara 2016”; II Letnia szkoła języka kaszubskiego, kultury i historii Kaszub; Wydanie Księgi wyjścia w języku kaszubskim; Kaszubskie książeczka kreatywna dla dzieci; Akademia Bajki Kaszubskiej 2016; KaszebeFEST – III Festiwal Piosenki Kaszubskiej; Skarbnica Kaszubska – kaszubski portal edukacyjny; Język kaszubski w „Pomeranii” – wydawanie czasopisma ze stronami kaszubskojęzycznymi oraz dodatków kaszubskojęzycznych „Najo Uczba” i „Stegna”; Spotkania piszących po kaszubsku; Wydanie „Vademecum kaszubskiego” – tom 3 Językoznawstwo; Wydanie książki „Gduńsk stolec Kaszeb. Baśniokrąg kaszubski”; Krajobraz Kulturowy Kaszub w grach; Skarbnica Kaszubska; Kaszubskojęzyczna ścienna mapa Fizyczna Województwa Pomorskiego i Mapa Kaszub. Ponadto Zrzeszenie otrzymało dofinansowanie na 3 projekty telewizyjne, realizowane we współpracy z Twoją Telewizją Morską: produkcja programu telewizyjnego „Kaszuby od kuchni”; „Na gościnie”; „Godome po kaszebsku”. (Łącznie 21 projektów).

Dotacje Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W 2016 r. ZKP otrzymało dotację w ramach programu „Dziedzictwo kulturowe” priorytetu „Kultura ludowa i tradycyjna” na realizację zadań

pn. Kaszubskie Gwizdże - obrzędy, które odchodzą w zapomnienie oraz realizację filmu pt. „Wesele na Kaszubach”.

Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie pozyskało również współfinansowanie na bazie projektów na wcześniej opisane inicjatywy z: Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego (1 projekt), Urzędu Miasta w Gdańsku (2 projekty), Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (1 projekt).

Zrzeszenie stworzyło, administrowało i zarządzało siedmioma stronami internetowymi. Główną stroną informacyjną organizacji jest portal Kaszubi.pl (ponad 200 tys. odsłon w 2016 roku) wraz z podstronami oddziałów ZKP. Utrzymujemy również starą wersję strony pod domeną zk-p.org. Nadal rozwijamy strony związane z realizowanymi projektami jak skarbnicakaszubska.pl (ponad 40 tys. odsłon) i akademiabajkikaszubskiej.pl (ponad 15 tys. odsłon), miesiecznikpomierania.pl (16 tys. odsłon), na której można znaleźć cyfrowe archiwalne numery oraz odsłuchać wybrane teksty pochodzące z miesięcznika i dodatku Stegna, WirtualneKaszuby.com (12 tys. odsłon), na której znajduje się 122 materiałów filmowych, Kaszubskiekaraoke.pl (3 tys. odsłon).

Zrzeszenie powiększało swoją obecność w świecie portali społecznościowych. Na **kanale Zrzeszenia na portalu Youtube**, publikowane są krótkie materiały promocyjne oraz informacyjne własnej produkcji, prezentujące bieżącą działalność społeczno-kulturalną Zrzeszenia.

Ważnym elementem w promocji Zrzeszenia oraz jego działań w minionym roku jest **profil na portalu społecznościowym Facebook**. Portal promuje działania Zrzeszenia i przekazuje informacje w nieco odmiennej formie, bowiem jest nastawiony na szybką interakcję z użytkownikami. Obecnie 7,6 tys. osób śledzi i komentuje lub poleca informacje ukazujące się na naszym koncie.

Wszystkie nasze strony i konta miały w 2016 roku blisko 460 tys. odsłon. Informacje o naszych działaniach docierają do coraz większej rzeszy internautów i dzięki temu Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie jest coraz bardziej rozpoznawalne, także poza granicami Pomorza. Za stworzenie, poprawki oraz bieżące administrowanie stron internetowych odpowiedzialni są pracownicy biura ZKP.

Infrastruktura biurowa. Biuro ZKP wymieniło część sprzętu biurowego, stary sprzęt został zutilizowany. Wyremontowane zostały wszystkie krzesła w sali konferencyjnej. Bieżące naprawy w takcie roku psujących się składników Domu Kaszubskiego pozwalają zachować jego funkcjonalność.

Ciecz w Łączyńskiej Hucie. Opiekę na tym obiektem Zrzeszenia pełnią studenci z Klubu Studenckiego Pomorania.

Utrzymywano i rozwijano **współpracę z instytucjami partnerskimi**, które wspierały finansowo Zrzeszenie przy realizacji działań statutowych. Wśród tych instytucji znajdują się: Grupa LOTOS S.A., Bank PKO BP, BAT Materiały Budowlane, Dr. Oetker, DGT, TREFL S.A., Stowarzyszenie Trefl Pomorze wiele innych.

Przedsięwzięcia pod Patronatem Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego:

- III Regionalno-Powiatowo-Gminny Konkurs Czytelniczy „Mester Belnego Czetanio” Biblioteka Publiczna Gminy Wejherowo.

- XII Kaszubski Festiwal Muzyki Chóralnej i Regionalnej w Żukowie, Oddział Gdański Polskiego Związku Chórów i Orkiestr.
- VII Kaszubski Festiwal Polskich i Światowych Przebojów, Zespół Szkół w Lipnicy.
- Nowy kierunek nauczania w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Słupsku – Techniki żywienia usług gastronomicznych ze specjalizacją kuchnia kaszubska.
- X Kaszubski Przegląd Orkiestr Dętych, Centrum Kultury, Sportu, Turystyki i Biblioteka w Gniewinie.
- Czwarta Edycja imprezy kulturalno-wystawienniczej „Święto Truskawki Kaszubskiej i Produktów Regionalnych Pomorza”, Kaszubski Domek Fundacja Plaster.
- XII edycja Pomorskiego Konkursu Kaszubskiej Pieśni Bożonarodzeniowej, Gimnazjum w Szemudzie.

Podpisy Członków Zarządu Głównego Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego:

Edmund Wittbrodt		Tomasz Damaszk	
Łukasz Grzędzicki		Kazimierz Formela	
Michał Kargul		Józef Belgrau	
Danuta Pioch		Paweł Wajlonis	
Stanisław Kobus		Łukasz Richert	
Danuta Tocke		Lilianna Grosz	
Edmund Zmuda Trzebiatowski		Bożena Ugowska	
Radosław Kamiński			